

Безбедност на првом месту

У првом обраћању јавности нови командант Ваздухопловства и противваздухопловне одбране бригадни генерал Ранко Живак истакао је да подизање безбедности на виши ниво нема алтернативу и да представља приоритет у будућем раду. Наглашавајући да је вид којим командује специфичан по томе што не дозвољава предах у развоју, генерал Живак је оценио да заустављање улагања данас, у ваздухопловству значи заостајање које се не може надокнадити сутра.

Скупајући на дужност првог човека најмодернијег и технички најзахтевнијег вида Војске, у осетљивом тренутку, бригадни генерал Ранко Живак био је више него јасан у истицању захтева за непрекидно повећање безбедности у обуци и обављању редовних задатака у јединицама Ваздухопловства и противваздухопловне одбране.

На безбедност утиче много фактора, почевши од технике, која у ВиПВО преовлађује, преко услова, пре свега метеоролошких, у којима се извршавају летачки задаци и нормативно-правне регулативе, којом су ти задаци дефинисани, до људи на различитим дужностима и с различитим степеном одговорности. Људски фактор је најкомплекснији чинилац, с највише утицаја на безбедност летења. Он прожима све остале чиниоце у виду одржавања технике, експлоатације система, наоружања и опреме, процене услова, планирања, организовања и контроле извршења летачких задатака. Људски фактор преовлађује и у процесу доношења правила и прописа. Једном речју, у сваком од наведених чинилаца и активности налази се човек са својим способностима и ограничењима, врлинама и манама.

■ Један од чинилаца повећања безбедности квалитетна и савремена обука. Прошла година је међу припадницима Ваздухопловства оцењена као година интензивније, ефикасније и

квалитетније обуке. Да ли сте задовољни нивоом оспособљености у јединицама ВиПВО?

– Не могу да кажем да сам задовољан достигнутим степеном обучености. Кад бих то рекао, значило би то да више не треба радити на њеном усавршавању и побољшању. Ниво наше обучености треба стално подизати и дограђивати, у складу с модернизацијом средстава и система којима располажемо. Оно чиме сам задовољан последњих неколико година јесте чињеница да је пријашњи тренд опадања у свим елементима способности – у исправности средстава, броја налета и навођења, оспособљених пилота, реализованих гађања, најзад заустављен и измењен у позитивном смеру, чему су изузетно допринела настојања досадашње команде вида, с генерал-потпуковником Драганом Катанићем на челу и разумевање Министарства одбране и државе у целини. Било је много увежбавања и вежби на полигонима, реализовано је неколико веома квалитетних вежби међународног карактера, тако да ми тај тренд ефикаснијег и интензивнијег оспособљавања даје за право да верујем да смо у ситуацији која охрабрује. Потреба да се систем дограђује постоји и даље, посебно када је развој технологије и технике толико убрзан да свако заостајање проузрокује проблеме. С друге стране, време носи своје, људи се смењују, једни одлазе, други долазе, потребно је стицати нова искуства, нова знања. А за постизање потребних резултата нужан је непрекидни рад и стално усавршавање.

■ *Један од најефикаснијих облика провере обучености свакако су вежбе. Прошле године било их је неколико, од којих су најзапаженије оне с међународним учешћем. Да ли ће припадници ВиПВО и ове године да се огледају на вежбама?*

– Ове године смо већ испланирали и реализовали неке вежбе на нивоу ескадриле и дивизиона, а до краја године учествоваћемо на још три значајне и опсежне вежбе. Једна је медицинског карактера и реализује се заједно с европском командом САД. Као чланица Партнерства за мир, наша земља је домаћин те вежбе, а ту је и здружена вежба „Одлучан одговор 2009” на нивоу Војске Србије. Кад је реч о припадницима нашег вида, планирана је и вежба коју ћемо реализовати с ваздухопловним снагама Румуније. То значи да смо у овој години наставили с подизањем нивоа оспособљености, наравно, узимајући у обзир ограничавајући фактор, а то су финансијске могућности државе и војске. Важно је рећи да ћемо, са оним средствима којима располажемо, учинити највише што је могуће. Суштина је да се реално сагледају могућности и да се оно за шта се определимо, одроди најквалитетније могуће. Оно што не успемо да реализујемо ове, остварићемо следеће године.

■ *После ремонтовања ваздухоплова у Русији и Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић” повећао се и степен исправности летелица. Да ли ће се и тај процес наставити ове године?*

– Има јако много области у којима можемо да дамо допринос побољшању безбедности у јединицама. То је, на првом месту обу-

Утврђивање узрока пада миг-а 29

По наређењу команданта ВиПВО формирана је Комисија за утврђивање узрока недавног пада авиона миг 29, која је у обавези да свој извештај, с предлогом мера, достави до 31. јула. Оно што могу да кажем данас кад разговарамо, 28. јула, јесте да је комисија имала све услове за рад, било је довољно очевидаца несреће, авион је био у зони аеродрома, сви материјални докази су ту, произвођач је на наш позив био веома кооперативан, прегледан је регистратор лета и нема никакве сумње да узроке незгоде можемо да сагледамо у потпуности. На основу тога, кад комисија заврши свој рад, биће могуће доношење мера које ће спречити понављање сличних догађаја.

Резултати обуке

Пријашњи тренд опадања у свим елементима оспособљености – у исправности средстава, броју налета и навођења, оспособљених пилота, реализованих гађања и другим, последњих неколико година је заустављен и измењен у позитивном смеру, чему су изузетно допринела настојања досадашње команде вида и разумевање Министарства одбране и државе у целини. Било је много увежбавања и вежби на полигонима, реализовано је неколико веома квалитетних вежби међународног карактера, тако да ми тај тренд ефикаснијег и интензивнијег оспособљавања даје за право да верујем да смо у ситуацији која охрабрује.

ка, а затим опремање, па и доградња правила и прописа. Технички фактор јесте битан, то показују и наши напори да техничку исправност система и средстава одржимо на потребном нивоу, упркос немалим тешкоћама, али техника није главни узрочник угрожавања безбедности. Одговорно тврдим да прописани ниво техничке исправности јесте и биће основни репер за употребу ваздухоплова и других средстава у ВиПВО. У том смислу наша настојања да се повећа број ремонтованих летелица нису прекинута. Ове године већ смо ремонтовали два авиона и један хеликоптер. До краја године у „Моми Станојловићу” треба да се заврши ремонт девет авиона и седам хеликоптера. Ми немамо толики проблем с ремонтима ваздухоплова. Велику помоћ у том послу имамо и од Ваздухопловног завода који је после дуго времена реструктурисан, створени су одговарајући услови за квалитетан рад, задовољавајући ремонтни капацитети. Проблем настаје у процесу експлоатације, у набавци резервних делова, која је веома отежана.

■ *Да ли постојећи полигони и стрелишта за обуку припадника и јединица ВиПВО одговарају повећаним захтевима вида?*

– С полигонима и стрелиштима за квалитетну реализацију обуке дефинитивно имамо великих проблема. Практично, само један полигон, а то је „Чента”, намењен је за дејства авијације, али он још није најбоље уређен, има своје добре и лоше стране. Други је интервидовски полигон „Пасуљанске ливаде”, на коме, у одређеној мери, могу да се увежбавају авијацијске и хеликоптерске јединице, као и системи противавионске артиљерије. Ипак, највећи проблем је реализација вежби ракетних јединица ПВО, односно система нева и куб и дејстава ловачке авијације. Тај проблем покушавамо да разрешимо билатералном војном сарадњом. Прошле године наша делегација боравила је у Бугарској, где смо добили понуду да на њиховом полигону, са јединицама бугарске армије, гађања реализују и припадници наших АРЈ ПВО. Ових дана реализована је и посета представника Ваздухопловства и ПВО Бугарске, у току које су усаглашавани технички и организациони детаљи заједничког гађања ракетних система ПВО средњег домета. Уколико се стекну сви неопходни услови, првенствено финансијске природе, нема сумње да ће се тако нешто реализовати, јер нам је то свакако неопходно. Ми не можемо људе ставити у систем, а да нико од њих није лансирао ракету. Симулатори, ипак, не могу у потпуности да замене стварну ситуацију, иако настојимо да их максимално искористимо и тако смањимо трошкове обуке.

■ *Једно од питања које већ дуже време занима стручну јавност јесте и одвајање техничког састава од ескадриле, реализовано у оквиру трансформације вида у протеклом периоду. Сада има оцена да то није добро решење?*

– Одвајање техничког дела од ескадриле јесте решење које је усвојено и реализовано у оквиру организацијских промена у виду. Знам да је и оно било у духу рационализације и најбољих намера. Био је циљ да се сви капацитети ефикасније и до максимума искори-

квалитетније обуке. Да ли сте задовољни нивоом оспособљености у јединицама ВиПВО?

– Не могу да кажем да сам задовољан достигнутим степеном обучености. Кад бих то рекао, значило би то да више не треба радити на њеном усавршавању и побољшању. Ниво наше обучености треба стално подизати и дограђивати, у складу с модернизацијом средстава и система којима располажемо. Оно чиме сам задовољан последњих неколико година јесте чињеница да је пријашњи тренд опадања у свим елементима способности – у исправности средстава, броја налета и навођења, оспособљених пилота, реализованих гађања, најзад заустављен и измењен у позитивном смеру, чему су изузетно допринела настојања досадашње команде вида, с генерал-потпуковником Драганом Катанићем на челу и разумевање Министарства одбране и државе у целини. Било је много увежбавања и вежби на полигонима, реализовано је неколико веома квалитетних вежби међународног карактера, тако да ми тај тренд ефикаснијег и интензивнијег оспособљавања даје за право да верујем да смо у ситуацији која охрабрује. Потреба да се систем дограђује постоји и даље, посебно када је развој технологије и технике толико убрзан да свако заостајање проузрокује проблеме. С друге стране, време носи своје, људи се смењују, једни одлазе, други долазе, потребно је стицати нова искуства, нова знања. А за постизање потребних резултата нужан је непрекидни рад и стално усавршавање.

■ *Један од најефикаснијих облика провере обучености свакако су вежбе. Прошле године било их је неколико, од којих су најзапаженије оне с међународним учешћем. Да ли ће припадници ВиПВО и ове године да се огледају на вежбама?*

– Ове године смо већ испланирали и реализовали неке вежбе на нивоу ескадриле и дивизиона, а до краја године учествоваћемо на још три значајне и опсежне вежбе. Једна је медицинског карактера и реализује се заједно с европском командом САД. Као чланица Партнерства за мир, наша земља је домаћин те вежбе, а ту је и здружена вежба „Одлучан одговор 2009” на нивоу Војске Србије. Кад је реч о припадницима нашег вида, планирана је и вежба коју ћемо реализовати с ваздухопловним снагама Румуније. То значи да смо у овој години наставили с подизањем нивоа оспособљености, наравно, узимајући у обзир ограничавајући фактор, а то су финансијске могућности државе и војске. Важно је рећи да ћемо, са оним средствима којима располажемо, учинити највише што је могуће. Суштина је да се реално сагледају могућности и да се оно за шта се определимо, одроди најквалитетније могуће. Оно што не успемо да реализујемо ове, остварићемо следеће године.

■ *После ремонтовања ваздухоплова у Русији и Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић” повећао се и степен исправности летелица. Да ли ће се и тај процес наставити ове године?*

– Има јако много области у којима можемо да дамо допринос побољшању безбедности у јединицама. То је, на првом месту обу-

Утврђивање узрока пада миг-а 29

По наређењу команданта ВиПВО формирана је Комисија за утврђивање узрока недавног пада авиона миг 29, која је у обавези да свој извештај, с предлогом мера, достави до 31. јула. Оно што могу да кажем данас кад разговарамо, 28. јула, јесте да је комисија имала све услове за рад, било је довољно очевидаца несреће, авион је био у зони аеродрома, сви материјални докази су ту, произвођач је на наш позив био веома кооперативан, прегледан је регистратор лета и нема никакве сумње да узроке незгоде можемо да сагледамо у потпуности. На основу тога, кад комисија заврши свој рад, биће могуће доношење мера које ће спречити понављање сличних догађаја.

Резултати обуке

Пријашњи тренд опадања у свим елементима оспособљености – у исправности средстава, броју налета и навођења, оспособљених пилота, реализованих гађања и другим, последњих неколико година је заустављен и измењен у позитивном смеру, чему су изузетно допринела настојања досадашње команде вида и разумевање Министарства одбране и државе у целини. Било је много увежбавања и вежби на полигонима, реализовано је неколико веома квалитетних вежби међународног карактера, тако да ми тај тренд ефикаснијег и интензивнијег оспособљавања даје за право да верујем да смо у ситуацији која охрабрује.

ка, а затим опремање, па и доградња правила и прописа. Технички фактор јесте битан, то показују и наши напори да техничку исправност система и средстава одржимо на потребном нивоу, упркос немалим тешкоћама, али техника није главни узрочник угрожавања безбедности. Одговорно тврдим да прописани ниво техничке исправности јесте и биће основни репер за употребу ваздухоплова и других средстава у ВиПВО. У том смислу наша настојања да се повећа број ремонтованих летелица нису прекинута. Ове године већ смо ремонтовали два авиона и један хеликоптер. До краја године у „Моми Станојловићу” треба да се заврши ремонт девет авиона и седам хеликоптера. Ми немамо толики проблем с ремонтима ваздухоплова. Велику помоћ у том послу имамо и од Ваздухопловног завода који је после дуго времена реструктурисан, створени су одговарајући услови за квалитетан рад, задовољавајући ремонтни капацитети. Проблем настаје у процесу експлоатације, у набавци резервних делова, која је веома отежана.

■ *Да ли постојећи полигони и стрелишта за обуку припадника и јединица ВиПВО одговарају повећаним захтевима вида?*

– С полигонима и стрелиштима за квалитетну реализацију обуке дефинитивно имамо великих проблема. Практично, само један полигон, а то је „Чента”, намењен је за дејства авијације, али он још није најбоље уређен, има своје добре и лоше стране. Други је интервидовски полигон „Пасуљанске ливаде”, на коме, у одређеној мери, могу да се увежбавају авијацијске и хеликоптерске јединице, као и системи противавионске артиљерије. Ипак, највећи проблем је реализација вежби ракетних јединица ПВО, односно система нева и куб и дејстава ловачке авијације. Тај проблем покушавамо да разрешимо билатералном војном сарадњом. Прошле године наша делегација боравила је у Бугарској, где смо добили понуду да на њиховом полигону, са јединицама бугарске армије, гађања реализују и припадници наших АРЈ ПВО. Ових дана реализована је и посета представника Ваздухопловства и ПВО Бугарске, у току које су усаглашавани технички и организациони детаљи заједничког гађања ракетних система ПВО средњег домета. Уколико се стекну сви неопходни услови, првенствено финансијске природе, нема сумње да ће се тако нешто реализовати, јер нам је то свакако неопходно. Ми не можемо људе ставити у систем, а да нико од њих није лансирао ракету. Симулатори, ипак, не могу у потпуности да замене стварну ситуацију, иако настојимо да их максимално искористимо и тако смањимо трошкове обуке.

■ *Једно од питања које већ дуже време занима стручну јавност јесте и одвајање техничког састава од ескадриле, реализовано у оквиру трансформације вида у протеклом периоду. Сада има оцена да то није добро решење?*

– Одвајање техничког дела од ескадриле јесте решење које је усвојено и реализовано у оквиру организацијских промена у виду. Знам да је и оно било у духу рационализације и најбољих намера. Био је циљ да се сви капацитети ефикасније и до максимума искори-